

BE-JA DHE SHQIPËRIA

#WesternBalkans
#EUEnlargement

Tetor 2024

Shqipëria është **vend kandidat i BE-së** që nga viti 2014.

PRILL 2009	QERSHOR 2014	PRILL 2018	MARS 2020	KORRIK 2022	TETOR 2024
Aplikimi për anëtarësim në BE; Hyn në fuqi Marrëveshja e Stabilizimit dhe Asociimit	Këshilli Evropian jep statusin e vendit kandidat	Komisioni rekomandon hapjen e negociatave të anëtarësimit	Këshilli Evropian vendos të hapë negociatat e anëtarësimit	Konferenca Ndërqeveritare për negociatat e anëtarësimit; Nis procesi i shqyrtimit	Konferenca Ndërqeveritare për hapjen e negociatave të anëtarësimit për Grupkapitullin e Parë - Themelorët

Plani i Rritjes për Ballkanin Perëndimor

Në vitin 2023, BE-ja shpalli një **Plan Rritjeje** historik për përshtetimin e zhvillimit socio-ekonomik të partnerëve të Ballkanit Perëndimor dhe integrimin në BE.

Plani synon të nxisë **konvergjencën socio-ekonomike** përmes integritit të zgjeruar ekonomik me **tregun e përbashkët të BE-së** dhe integrimin rajonal brenda **Tregut të Përbashkët Rajonal**, duke përshtetuar reformat themelore.

Si pjesë e këtij Plani Rritjeje, Shqipëria u ftua të përgatiste një **Agjendë Reformash** me fokus te reformat për **zhbllokimin e potencialit kombëtar dhe rajonal të rritjes** dhe në lidhje me themelet e procesit të zgjerimit, duke përfshirë **sundimin e ligjit, demokracinë, respektimin e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore**.

Mekanizmi për Reforma dhe Rritje prej 6 miliardë eurosh për Ballkanin Perëndimor do të ofrojë mbështetje kyç për zbatimin e Planit të Rritjes. Komisioni e miratoi Agjendën e Reformave të Shqipërisë në tetor 2024.

922.1 milionë euro grante të pakthyeshe dhe kredi të favorshme do të jenë të disponueshme për Shqipërinë kur të plotësojë kushtet për të cilat është angazhuar në Agjendën e saj të Reformave.

BE është

✓ Partneri më i madh tregtar

✓ Investitori më i madh

✓ Ofruesi më i madh i asistencës financiare

në Shqipëri

Mbështetja në vazhdim e BE-së për Shqipërinë

BE-ja është ofruesi më i madh i ndihmës financiare për Shqipërinë. Ajo ofron një shumëllojshmëri programesh dhe instrumentesh për të mbështetur zhvillimin e Shqipërisë dhe procesin e anëtarësimit në BE.

Instrumenti Para-Anëtarësimit (IPA)

Nga 2021-2024 BE-ja ka dhënë mbi 500 milionë euro ndihmë financiare dhe teknike për Shqipërinë në kuadër të IPA III. Ndihma ofrohet në formën e granteve të pakthyeshme. Ajo përfshin:

- 80 milionë euro Paketa e Mbështetjes për Energjinë, e cila mbështeti familjet në nevojë dhe NVM-të në Shqipëri për përballimin e çmimeve të energjisë.
- Mbi 30 milionë euro mbështetje për përmirësimin e mbrojtjes së mjedisit dhe zhvillimin e ekonomisë qarkulluese gjithëpërfshirëse dhe gjinore dhe rritjes së qëndrueshme të gjelbër në Shqipëri.
- Mbështetje 115 milionë euro për rehabilitimin dhe rindërtimin e shkollave dhe siteve kulturore pas tërmetit shkatërrues të vitit 2019.

Plani Ekonomik & Investimeve (PEI)

PEI i BE-së për Ballkanin Perëndimor identifikon 10 investime kryesore në transportin e qëndrueshëm, energjinë e pastër, mjedisin dhe klimën, të ardhmen digjitale, kapitalin njerëzor dhe sektorin privat, për të mbështetur një tranzicion të gjelbër dhe digjital, si dhe për ta sjellë rajonin më pranë tregut të përbashkët të BE-së.

Për projektet në Shqipëri, që nga viti 2020, BE-ja ka mobilizuar tashmë 1.4 miliardë euro në investime falë 600 milionë eurove grante të BE-së. Fondet mblidhen përmes instrumenteve të tilla si Korniza e Investimeve për Ballkanin Perëndimor (WBIF). Kjo përfshin:

- Rehabilitimin e seksionit hekurudhor Vorë-Hani i Hotit prej 120 km, duke përfshirë rinovimin e 12 stacioneve të trenit, modernizimin dhe elektrifikimin e binarëve hekurudhorë.
- Një central diellor fotovoltaiik lundruar në liqenin e Vaut të Dejës, që prodhon 18 GWh elektricitet dhe zhvendos 8.700 ton CO² çdo vit.
- 654 laboratorë kompjuterikë në 615 shkolla fillore dhe nëntëvjeçare për të rritur aftësitë programuese kompjuterike të nxënësve të rinj.

Çfarë po arrijmë së bashku

713 MW kapacitet gjenerimi të energjisë së rinovueshme të instaluar

185 km linja hekurudhore të rehabilituara

Shërbime të përmirësuara uji dhe kanalizimesh për mbi 975 000 banorë

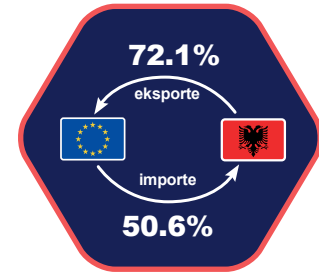
627 shkolla të pajisura me laboratorë inteligjentë për 198 000 nxënës/vit

Lidhje të ngushta tregtare dhe investuese

BE-ja është partneri kryesor tregtar i Shqipërisë. Në vitin 2023, BE-ja zinte 57.7% të tregtisë së përgjithshme të mallrave në Shqipëri (72.1% e eksporteve të përgjithshme dhe 50.6% e importeve të përgjithshme). Totali i investimeve të huaja direkte të BE-së arriti në 736.3 milionë euro në vitin 2022.*

Liberalizimi progresiv i tregtisë dhe aksesit reciprok pa taksa për shumicën e mallrave ka nisur që në vitin 2006 dhe aktualisht bazohet në **Marrëveshjen e Stabilizimit dhe Asociimit (MSA)** BE - Shqipëri.

Bashkëpunimi në politikën e jashtme & siguri

Shqipëria ka vazhduar të përafrohet plotësisht me pozicionet dhe deklaratat e **Politikës së Përbashkët të Sigurisë dhe Mbrojtjes së BE-së**. Përveç kësaj:

- Shqipëria ka vazhduar të marrë pjesë aktive në misionet dhe operacionet e BE-së për menaxhimin e krizave në kuadër të Politikës së Përbashkët për Sigurinë dhe Mbrojtjen, veçanërisht **EUFOR Althea** në Bosnjë dhe Hercegovinë.
- Në kuadër të **Mekanizmit Evropian të Paqes**, në vitin 2024 BE-ja miratoi një masë prej 13 milionë eurosh për të forcuar efektivitetin operativ, lëvizshmërinë dhe mbrojtjen e Forcave të Armatosura Shqiptare.
- BE-ja ofron mbështetje për përballimin e kërcënimeve hibride, përfshirë manipulimin dhe ndërhyrjen e informacionit kibernetik dhe të huaj.

Kontakte mes njerëzve

- Që nga viti 2010, shqiptarët përfitojnë nga **udhëtimi pa viza** drejt BE-së.
- BE-ja ka financuar mbi **7.700** shkëmbime ndërmjet BE-së dhe qytetarëve shqiptarë në fushat e arsimit, trajnimit, rinisë dhe sportit në kuadër të **ERASMUS+** që nga viti 2021.
- Në prill 2024, BE-ja mbështeti ngritjen e një **kampusi të ri të Kolegjit të Evropës** në Tiranë.

* Burimi: DG Trade